

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde korucuların neden olduğu şiddet olaylarının ve buna bağlı olarak yaşanan ağır hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi ve koruculuk sisteminin lağvedilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Necla DEMİR

Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Seçim bölgem Ağrı'da korucuların neden olduğu şiddet ve işkence vakalarında toplumsal yaşamı tehdit eden düzeyde artışlar yaşanmaktadır. Ağrı'da son iki ay içerisinde güvenlik korucuları tarafından işlenen cinayet ve işkence vakalarından ilki geçtiğimiz Eylül ayının ilk haftasında Diyadin ilçesine bağlı Yukarı Akpazar köyünde yaşanmıştır. Burada yaşayan 13 yaşındaki bir çocuğun kendilerine ait koyunları otlatıldığı sırada köy korucusunun şiddetine maruz kalarak kollarının kırıldığına, evlerinin kurşunlandığına ilişkin bilgiler basına ve adli makamlara yansımıştır. Korucu tarafından çocuğa uygulanan işkence ve kötü muamele bizzat tarafımda yapılan ziyaretle de teyit edilmiştir. Eylül ayının ikinci haftasında Ağrı'nın Patnos ilçesinde konumlandırılan Metin Tunç isimli güvenlik korucusu, eşini ve kayınbiraderini öldürüp, kayıinvalidesi ile kayınbiraderinin eşini yaralamıştır. En son yaşanan korucu dehşeti ise 17 Ekim 2023 tarihinde Ağrı'nın Patnos ilçesine bağlı bir köyde yaşanmıştır. Emekli korucu Cemil Türk, kızı Dilan ile oğlu Ercan Türk'e uzun namlulu silahla ateş etmiştir. Dilan Türk hayatını kaybederken, abisi ise ağır yaralanmıştır.

Köy korucularının baskı ve eylemlerinin bölgede şiddetin yaygınlaşmasına neden olduğu, söz konusu yaygınlaşmış şiddetin de "güvenlik" gerekçesi adı altında geçmişten günümüze meşrulaştırılmaya çalışıldığı bilinmektedir. Nitekim bu konu 1995 yılında Meclis Faili Meçhul Siyasi Cinayetleri Araştırma Komisyonu'nun hazırladığı raporda da ele alınmış, Hizbullah ve köy korucularının birçok cinayete karışmış olduğu belirtilmiştir. Ayrıca geline aşamada bölgede birçok suçun faili olduğu bilinen bu kişiler kadına ve çocuğa yönelik cinsel saldırı suçlarının da faili olmuşlardır.

1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanunu'na 26 Mart 1985 tarihinde 3175 sayılı yasa ile eklenen bir hükümle kurumsallaştırılan köy koruculuğunun adı, 2016 yılında çıkarılan kanun hükmünde kararname ile "güvenlik korucusu" olarak değiştirilmiştir. Bu yasa 30 yıldır siyasal iktidarların kendi ideolojik ve siyasal çıkarları temelinde, Kürt sorunun çözümsüzlüğünden beslenen politikalarla birlikte onlarca kez değişikliğe uğratılmış ve köy korucularına yönelik cezasızlık zırhı bu değişikliklerle yasallaştırılmıştır.

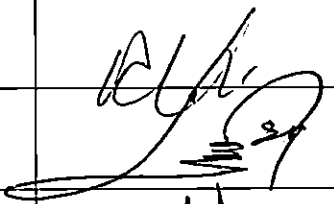
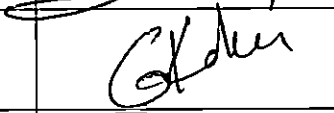
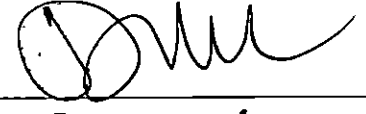
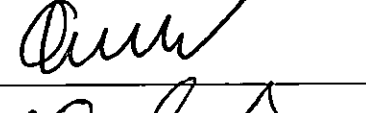
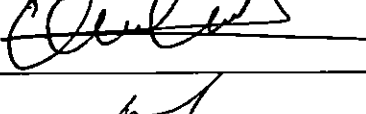
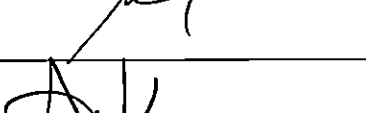
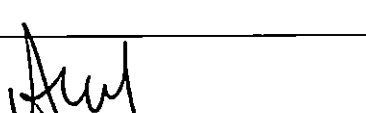
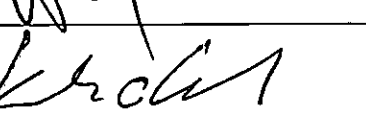
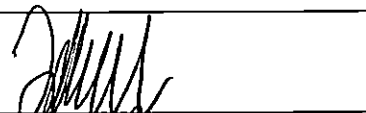
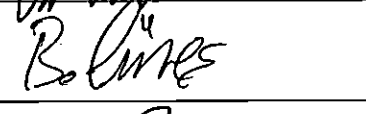
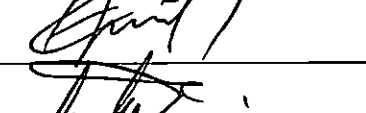
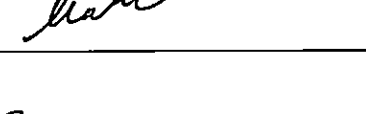
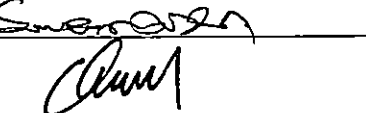
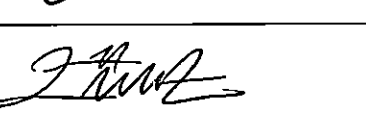
Söz konusu 442 sayılı yasanın ilk hali ile bu günkü hali bir bütünlük içinde değerlendirildiğinde, maddelerinin birbirinden ne kadar kopuk olduğu, amacın ne kadar muğlaklaştırıldığı ve yasa tekniğinden ne kadar uzaklaştığı da rahatlıkla görülecektir.

İnsan hakları alanında yerel ve uluslararası ölçekte faaliyet yürüten birçok sivil toplum kuruluşu, yakın tarihsel süreç içerisinde korucuların Kürtlerin yoğun olarak yaşadıkları köylerin boşaltılmasında, siyasi ve faili meçhul cinayetlerin işlenmesinde rol oynadıklarına ilişkin onlarca rapor yayınlamıştır.

İçişleri Bakanlığının verilerine göre bu kapsamda 1985'ten 1997'ye kadar görevde ihmal sebebiyle 20 bin 319 cinayet, dolandırıcılık, kadın kaçırmak, taciz, tecavüz, uyuşturucu madde, silah ve mühimmat kaçakçılığı, büyük ve küçükbaş hayvan çalmak, mesken masuniyeti ihlali, köy ve aşiretler arası çatışmaya girmek, tarihi eser kaçakçılığı olayları kapsamına giren suçları işleyen 3 bin 498 olmak üzere toplam 23 bin 817 geçici köy korucusunun görevine son verilmiştir. 1985'ten Mart 2009'a kadar 123.476 kişi "geçici köy korucusu" olarak görev yapmış ve bunlardan 38.945'i hakkında adli veya idari işlem yapıldığı için görevine son verilmiştir. İnsan Hakları Derneği tarafından yapılan açıklamalarda bu sayıların resmi makamlarca açıklanan verilerin çok çok üzerinde olduğu belirtilmektedir. Bunca insanın mağduriyetine yol açan olaylarda korucuların, yargıda cezasızlık politikasından kaynaklı, haklarında açılan yargılanmalardan aklanarak çıkmaları koruculuk sisteminin adeta bir suç makinasına dönüşmesinde belirleyici olmuştur.

İnsan Hakları Derneği, devlet içindeki yasadışı yapılanmaların korucuları birçok olayda kullandığına dair kuvvetli iddialar olduğunu da anımsatarak JİTEM-geçici köy koruculuğu arasındaki gizli ilişkilerin açığa çıkarılmasını talep eden birçok çağrı yapmıştır.

Yaşanan tüm bu olaylar bölgede korucular tarafından işlenen suçlara yeniden dönüp bakılması gerektiğini ve yasayla korunan bu alanın yaşam hakkı ihlallerine sebep olduğunu çok net bir şekilde göstermektedir. Bu kapsamda korucuların neden olduğu şiddet olaylarının ve buna bağlı olarak yaşanan ağır hak ihlallerinin araştırılarak gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

1	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
2	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	KARS	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9			
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	